

AANVULLING BIJ HET ADVIES MBT HET BBID (AMENDEMENTEN BIJ HET WETSVORSTEL VAN MEVR. V. VAN PEEL – DOC 55 0186/2)

Deze aanvulling bouwt verder op het advies van het Afstammingscentrum bij het wetsvoorstel van 17 juli 2019 tot oprichting van een Bewaar- en Beheersinstituut voor Donorgegevens.

Het Afstammingscentrum stelt met genoeg vast dat met sommige opmerkingen wel degelijk rekening gehouden werd en dat de rechten van de donorkinderen en hun toegang tot afstammingsinformatie duidelijker gesteld worden.

Ook de toestemming van de donor op het moment van de donatie is een belangrijke stap vooruit omdat zo inderdaad “de niet-anonimiteit a.h.w. gezien wordt als voorwaarde om te kunnen doneren”.

Positief zijn ook de aanpassingen m.b.t. de mogelijke toegang tot informatie van en naar half siblings, het feit dat de donor zelf geen identificerende informatie kan verkrijgen over donorkinderen en de toevoeging van het rijksregisternummer bij de te bewaren informatie.

Vraag blijft wel op grond van wat en wanneer een bezwaar van de donor tot vrijgave van informatie gerespecteerd zal worden. Dit kan enkel indien de gevolgen van vrijgave van informatie veel zwaarder zouden zijn voor de donor dan voor de verzoeker bij niet verkrijgen van de informatie. Het blijft moeilijk om zich zo'n situatie voor te stellen. Ook in Nederland waar een dergelijke uitzondering voorzien is, zijn nog geen situaties gekend, voor zover we weten.

Het recht van het donorkind staat of valt dus bij het gewicht dat aan dergelijk bezwaar zal toegekend worden en hoe die afweging zal gebeuren.

Als we het goed begrijpen zal die afweging door het bestuurscomité van het BBID gebeuren? Zullen de functies die nu in het wetsvoorstel vernoemd zijn, nog verder uitgewerkt worden in uitvoeringsbesluiten? Hier zijn namelijk nog wel enkele vragen uit te klaren rond bijvoorbeeld:

- Al dan niet vereiste houding van meervoudige partijdigheid, of eerder een zekere prioriteit voor de vragen van donorkinderen
- Vereiste van grondige kennis van kinder- en mensenrechten en onderschrijven/hanteren van een rechtensvisie door heel het comité
- Invulling van de ethische overwegingen (zie bv. het advies van 5 dec. 2022 van het Raadgevend Comité Bio-ethiek¹, dat weinig erkenning biedt aan bestaande grondrechten van donorkinderen).

¹ Waarin bv. nogal lakoniek gesteld wordt dat ‘In een meersporenbeleid er aan het kind geen recht op het kennen van de genetische oorsprong toegekend wordt.’

https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/briefadvies_nr_14-anonimiteit_spermadonatie.pdf

Vraag blijft ook hoe de psychosociaal begeleiding vorm zal krijgen. Hier wordt erg weinig rond ingevuld en dit lijkt ons ook een gemeenschapsmaterie. Samenwerking met het Afstammingscentrum en andere welzijnsvoorzieningen lijkt ons niet overbodig. Minstens moet er enige afstemming zijn voor wat betreft de werkwijze en het delen van informatie.

Er wordt ook de vereiste gesteld voor een pedagoog in het BBID gezien de vele vragen van minderjarigen. Louter ter informatie geven we vanuit het Afstammingscentrum mee dat minderjarigen tot nog toe de absolute minderheid onder de aanmelders zijn. Waarmee we geenszins de relevantie van de pedagogische inbreng willen ontkennen in dergelijk team. Het kan ook zijn dat dit wel verandert als de anonimiteit opgeheven wordt en als hierrond ook meer gesensibiliseerd wordt?

Het Afstammingscentrum
20 april 2023